

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΝΕΑΣ ΕΦΕΣΟΥ

Αὐτὸς ὁ Νεομάρτυρας τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος, ἦταν γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Νέας Ἐφέσου, τὸ σημερινὸ Κουσάντασι. Ὁ πατέρας του ὀνομαζόταν Νικόλαος τῆς Λάγλου. Ὅταν δὲ ἦλθε στὴν κατάλληλη ἡλικία, παντρεύτηκε καὶ ἔκανε ἕξι παιδιά. Ζοῦσε ὁμως μὲ πολλὴ ἀταξία, μέσα στὴν κραιπάλη καὶ στὴν μέθη. Γιὰ αὐτό, καὶ σὲ ἡλικία σαράντα δύο ἐτῶν, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1748, χωρὶς νὰ παρακινηθεῖ, ἢ νὰ βιασθεῖ ἀπὸ κάποιον ἄλλον ἢ ἀπὸ κάτι ἄλλο, παρὰ μοναχὰ ἀπὸ τὸ σκοτάδι τῆς μέθης του, πῆγε στὸν Κριτὴν, καὶ μὲ τὴν παρουσία πολλῶν -ὦ ἀλίμονο!-, ἀρνήθηκε τὴν χριστιανικὴ πίστι καὶ δέχτηκε τὴν ντροπιαστικὴ θρησκεία τῶν Ἀγαρηνῶν. Ὅμως, προτοῦ λάβει τὴν περιτομή, ἔχοντας φορέσει μόνο τὸ τούρκικο ροῦχο ποὺ ὀνομάζεται σαλαβάτι, ἄρχισε νὰ ξεμεθάει σιγὰ-σιγὰ, νὰ καταλαβαίνει τί ἔκανε, λυπήθηκε πολὺ γιὰ τὴν ἀσεβῆ ὁμολογία τὴν ὁποία ἔκανε, καὶ βρίσκοντας κάποια εὐκαιρία, κατάφερε νὰ φύγει καὶ πῆγε στὴν Σάμο.

Ὅμως, τὴν ἴδια περίοδο, στὴν Νέα Ἐφεσο, μὲ ἄδεια τοῦ Σουλτάνου, οἱ χριστιανοὶ ἔκτιζαν καινούργια ἐκκλησία, κάτι ποὺ οἱ ἀσεβεῖς τὸ θεωροῦσαν τελείως ἀπαράδεκτο. Γιὰ αὐτό, θέλοντες ἀπὸ τὸ μῖσος τους νὰ τὴν σταματήσουν, εἶπαν ὅτι τάχα οἱ χριστιανοὶ σκότωσαν τὸν Γεώργιο καὶ τὸν ἔθαψαν κάτω ἀπὸ τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας· γι' αὐτὸ ἐκεῖνος εἶχε ἐξαφανιστεῖ. Βλέποντες οἱ Δημογέροντες, αὐτὴν τὴν παράλογη κίνηση τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ τὴν πολλή τους ὀργή καὶ ταραχή, καὶ σκεφτόμενοι, πῶς θὰ πηγαιναν χαμένοι οἱ τόσοι κόποι τους καὶ τὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα ἔκαναν, καὶ θὰ ἔμεναν χωρὶς ἐκκλησία πιά, πῆγαν στὸν Κριτὴ, καὶ παρουσία καὶ τῶν Ἀγάδων τοῦ τόπου, τοὺς διαβεβαίωσαν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ζητοῦσαν βρίσκεται στὴν Σάμο, καὶ πῶς ἂν θέλουν, ἃς στείλουν δικούς τους ἀνθρώπους νὰ τὸν δοῦν καὶ νὰ τοὺς πληροφορήσουν σχετικῶς.

Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς ἔγινε. Οἱ Τοῦρκοι ἔστειλαν ἄτομα, τὰ ὁποῖα βρῆκαν τὸν Γεώργιο, τὸν ἔφεραν πίσω, καὶ τὸν ἔβαλαν στὴν φυλακὴ σιδηροδέσμιο. Ὑστερα ἀπὸ τρεῖς μέρες τοῦ ἔκαναν καὶ αὐτὴν τὴν ἀπαίσια περιτομὴ -ἢ ἀλλιῶς τὸν ἐσυνέτευσαν- καὶ τάχα γιὰ νὰ τὸν τιμήσουν καὶ νὰ τοῦ δώσουν ἐξουσία, τὸν ἔβαλαν νεωκόρο σὲ ἓνα τζαμί· καὶ ἐκεῖ ἔμεινε γιὰ λίγο καιρό. Ἐπειδὴ ὅμως, ἡ συνείδησή του, πάντοτε τὸν ἔλεγε ποὺ ἀρνήθηκε τὸν Χριστόν, καὶ σκεφτόμενος τὸ κακὸ ποὺ ἔπαθε, μετενόησε, καὶ κοιτοῦσε νὰ βρεῖ τόπο νὰ φύγει ἀπὸ ἐκεῖ. Γιὰ αὐτό, ὕστερα ἀπὸ δέκα

μήνες, βρίσκοντας εύκαιρία, χάθηκε έντελῶς ἀπὸ τὴν περιοχή ἐκείνη, χωρὶς νὰ μάθει κανεὶς τί ἔγινε· καὶ πηγαίνοντας κρυφὰ στὴν Σάμο, πότε ἔμενε ἐκεῖ πότε στὴν Πάτμο. Καὶ ἀφοῦ ἐξομολογήθηκε σὲ ἓναν Πνευματικὸ τὴν ἁμαρτία του, καὶ ἀφοῦ διορθώθηκε ὅπως ἔπρεπε, ἔκλαιγε πικρά· καὶ τὸ ὑπόλοιπό της ζωῆς του τὸ περνοῦσε μὲ μετάνοια καὶ συντριβὴ καρδιᾶς. Σκεφτόμενος δέ, τὸν λόγο τοῦ Κυρίου, ποὺ ἔλεγε πῶς: *Ὅστις μὲ ἀρνήσεται ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κάγῳ αὐτὸν ἔμπροσθέν του Πατρός μου τοῦ ἐν Οὐρανοῖς*, ἀποφάσισε νὰ παρουσιαστῇ μὲ θάρρος καὶ νὰ ὁμολογήσει τὸν Χριστὸν, καὶ ἔτσι μὲ τὸ αἷμα του νὰ σβήσει τὴν ἁμαρτία του. Γιὰ αὐτό, θαρραλέα παρουσιάστηκε στὸν Ἐξουσιαστὴ τῆς Σάμου, καὶ κυρήττοντας τὸν Χριστὸν Θεὸ ἀληθινό, ἐξευτέλισε πολὺ τὴν θρησκεία τους. Ὁ Ἐξουσιαστής, ὅταν ἄκουσε αὐτά, τὸν χτύπησε μὲ τὸ ραβδὶ χίλιες φορές, καὶ μετὰ τὸν ἔβαλε στὴν φυλακὴ. Ὅταν τὰ ἔμαθαν αὐτά οἱ Δημογέροντες τῆς Σάμου, πῆγαν στὸν Ἐξουσιαστὴ, καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔδωσαν πολλὰ χρήματα [τὰ τότε λεγόμενα ἄσπρα], τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν φυλακὴ καὶ τὸν ἔδιωξαν ἀπὸ τὸ νησί τους.

Βλέποντας λοιπὸν ὁ μακάριος, πῶς δὲν πέτυχε αὐτὸ ποὺ ποθοῦσε, λυπήθηκε ὑπερβολικὰ καὶ σκεφτόταν πῶς νὰ πετύχει αὐτὸ τὸ ὁποῖο ἤθελε. Ἐχοντας ὁ γενναῖος ἀρκετὰ στίγματα ἀπὸ τὸ μαρτύριο στὸ σῶμα του, ἐπέστρεψε στὴν πατρίδα του, τὸ Κουσάντασι, γιὰ

νὰ ἀγωνιστεῖ ἐκεῖ καὶ νὰ πεθάνει ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ. Ἦταν δὲ σκεπτικὸς πολὺ, σκυθρωπὸς, μὲ
 μεγάλη κατάνυξη καὶ πολλὰ δάκρυα, συχνὰ ἔπαιρνε
 συγκώρηση ἀπὸ ὅλους τοὺς γνωστοὺς καὶ φίλους του,
 καὶ ἀπὸ ὅλη τὴν συμπεριφορὰ του, φαινόταν πῶς
 ἐτοιμαζόταν γιὰ τὸν μεγάλο ἀγῶνα, στὸν ὁποῖο καὶ
 ἔδειξε πολλὴ φρόνηση. Πρὶν νὰ παρουσιαστῇ στὸν
 Κριτὴ, φρόντισε καὶ ἔστειλε τὰ παιδιὰ του σὲ
 ἀκίνδυνο τόπο, καὶ τρεῖς μέρες πρὶν, πήγαινε καὶ
 καθόταν ἀπέναντι ἀπὸ τὴν συκιά ἐκείνη στὴν ὁποία
 εἶχε κρεμασθεῖ ὁ Ἅγιος Μάρτυρας Πολυδωρος, καὶ
 τὴν κοιτοῦσε αὐτὴν πολὺ προσεκτικὰ. Ἐπειτα, γιὰ νὰ
 δώσει τάχα ἀφορμὴ νὰ τὸν ὀδηγήσουν οἱ ἄνομοι στὸ
 ἀσεβέστατο κριτήριό τους, πῆγε σὲ ἓνα καφενεῖο καὶ
 δοκίμασε νὰ συγκρουστεῖ μὲ τὸν καφετζῆ καὶ ἔτσι νὰ
 γίνει ἡ καλὴ ἀρχή. Βλέποντας ὅμως πῶς δὲν
 πετύχαινε αὐτὸ τὸ ὁποῖο ἤθελε, ἀποφάσισε νὰ
 παραιτηθεῖ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς πλάγιους τρόπους.
 Καὶ ἔτσι, τὸ ἔτος 1801, σὺν 3 Ἀπριλίου, ἡμέρα
 Τετάρτη καὶ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας, πῆγε καὶ
 παρουσιάστηκε στὸν Κριτὴ. *Τί θέλεις;* τὸν ρώτησε ὁ
 Κριτής. Ὁ μάρτυρας ἀπάντησε: *«Εἶχα ἓνα καλὸ
 ἄμανέτι, καὶ μοῦ τὸ πήρατε ἐσεῖς οἱ Τοῦρκοι, καὶ ἀντὶ
 αὐτοῦ μοῦ δώσατε τὸ δικό σας τὸ ψεύτικο. Καὶ νὰ
 τώρα, πάρτε τὸ δικό σας καὶ δώστε μου τὸν δικό μου,
 καὶ ἀμέσως ἔβγαλε αὐτὸ ποὺ φοροῦσε στὸ κεφάλι του
 καὶ τὸ πέταξε κάτω. Λέγει ὁ Κριτής: Ποῖος εἶσαι ἐσὺ
 καὶ τί θέλεις; Ἀπεκρίθη ὁ Μάρτυς: Χριστιανὸς ἤμουνα*

καὶ τούρκεψα, νομίζοντας πὼς ἡ σιράτα σας ἦταν καθαρὴ καὶ παστρικὴ, ὅμως κατάλαβα καὶ βεβαιώθηκα, πὼς εἶναι γεμάτη ἀπὸ ἀγκάθια καὶ βορβορώδης. Καὶ γιὰ αὐτὸ ἤρθα ἐδῶ νὰ ὁμολογήσω μπροστὰ σας, πὼς ἤμουν καὶ εἶμαι μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ Χριστιανός. -Μὲ ποῖον τρόπο τούρκεψες; - Ἐθελούσια καὶ χωρὶς νὰ μὲ βιάσει κανένας. -Μήπως εἶσαι μεθυσμένος ἢ παλαβός; -Οὔτε μεθυσμένος εἶμαι, οὔτε παλαβός, ἀλλὰ καὶ στὰ λογικά μου στέκομαι καλά, καὶ εἶμαι νηστικός. Ἐπειδὴ γνώρισα καὶ βεβαιώθηκα πὼς ἡ πίστη σας εἶναι βρωμερὴ καὶ δαιμονικὴ, καὶ ἀντίθετα, ἡ δική μου πίστη εἶναι Ἁγία καὶ Ἄμωμος, γιὰ αὐτὸ καὶ γύρισα στὴν Ἁγία μου πίστη, καὶ θέλω νὰ εἶμαι Χριστιανός. Καὶ γι' αὐτὸ λέω καὶ κηρύττω πὼς Χριστιανός ἤμουν καὶ Χριστιανός εἶμαι. Καὶ τὸ ὄνομά μου εἶναι Γεώργιος.

Σὲ αὐτὴν τὴν θαρραλέα ἀπάντηση τοῦ Μάρτυρα, ὀργίστηκε ὁ Κριτὴς καὶ πρόσταξε ἀμέσως τὸν Κιαχαγιᾶ τοῦ Ζαπίτη, νὰ τὸν πᾶει δεμένο στὴν φυλακὴ. Ὁ Μάρτυρας εἶπε στὸν Κιαχαγιᾶ: Ἄνθρωπε, γιατί θὰ μὲ δέσεις; Μήπως εἶμαι κλέπτης ἢ φονιᾶς; Ἐγὼ ἤρθα μὲ τὴν δικιά μου θέληση γιὰ νὰ ὁμολογήσω τὴν πίστη μου τὴν ἁγία. Χριστιανός εἶμαι. Ὁ Κιαχαγιᾶς ὥστόσο τὸν πῆγε στὴν φυλακὴ καὶ τοῦ ἔβαλε στὸ λαιμὸ τοῦ τὴν μεγάλη ἀλυσίδα καὶ τὰ πόδια του στὸ κούτσουρο. Ὅμως, δὲν μπορέσαμε νὰ μάθουμε σὲ τί εἶδους βασανιστήρια τὸν ὑπέβαλλαν ἐκείνη τὴν νύκτα. Τὴν Πέμπτη τὸ βράδυ, πῆγαν καὶ τὸν

παρακινούσαν, μόνο τὸ σαλαβάτι νὰ πάρει καὶ θὰ τὸν διώξουν· ἄλλοι τοῦ ἔταζαν χρήματα πολλὰ καὶ ἄλλοι τὸν φοβέριζαν. Ὁ Μάρτυρας, μόνο αὐτὸ ἔλεγε: *Χριστιανὸς εἶμαι, καὶ Χριστιανὸς θέλω νὰ πεθάνω.* Γι' αὐτὸ, μερικοὶ ἀπάνθρωποι, βλέποντας πὼς δὲν ἄλλαζε μὲ τίποτα ἄποψη, ἔσφιγγαν μὲ δύναμη τὰ γενετικά του ὄργανα καὶ μὲ νύχια τοῦ τὰ ξέσχιζαν. Τὴν Παρασκευή, μαζεύτηκαν ὅλοι στὸ κριτήριον, καὶ πρόσταξαν νὰ φέρουν μπροστὰ τους τὸν Μάρτυρα. Τὸν ἔφεραν, ὡς νὰ ἦταν κατάδικος, μὲ δεμένα τὰ χέρια τοῦ πισθάγκωνα. Ὁ Κριτής, ἄρχισε νὰ τοῦ μιλάει ἥρεμα καὶ σὰν πατέρας τὸν παρακινούσε λέγοντάς του: *Ἔλα παιδί μου, κάνε σαλαβάτι, καὶ ὕστερα πήγαινε ὅπου θέλεις, καὶ ἄς εἶσαι ὅτι θέλεις, εἴτε Τοῦρκος, εἴτε Ῥωμῆος.* Ἀπαντᾷ ὁ Μάρτυρας: *Χριστιανὸς εἶμαι, τὴν πίστη μου θέλω.* Λέει τότε ἓνας ἀπὸ τοὺς παρευρισκόμενους: *Δὲν φταίει αὐτός, φταῖνε οἱ παπᾶδες ποὺ τοὺς διδάσκουν, πῶς ἐκεῖ ὅπου ἀρνήθηκαν τὴν πίστη τους, ἐκεῖ καὶ νὰ τὴν ὁμολογήσουν.* Ἀπάντησε ὁ Μουφτῆς: *Λοιπόν, αὐτὸν ἄς μὴν τὸν κρεμάσουμε, ἀλλὰ μὲ τὸ σπαθὶ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουμε.* Ὑστερα, λέει ὁ ἴδιος πρὸς τὸν Μάρτυρα: *Βρέ, ποιὰ εἶναι πιὸ πολλὰ, τὰ 90 ἢ τὰ 100.* Ἀλλάχ, Ἀλλάχ, αὐτὸ ποὺ μὲ ρωτᾷς τὸ ξέρουν καὶ τὰ μωρὰ παιδιά, ἀπάντησε ὁ Μάρτυρας. Ὁ Μουφτῆς ρώτησε αὐτὸ μήπως καὶ ἀπαντοῦσε κάτι ἄλλο καὶ ἔτσι τὸν ἔδιωχναν ὡς παλαβό. Βλέποντας ὅμως πὼς δὲν

ἄλλαξε μὲ τίποτα ἄποψη, ἔδωσε ἐντολὴ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν.

Ἔτσι οἱ δῆμιοι, παίρνοντάς τον μὲ πολλὴ ὁρμὴ καὶ μεγάλη ἀγριότητα, τὸν ἔφεραν στὸν τόπο τῆς καταδίκης καὶ τὸν γονάτισαν. Τὴν ὥρα ποὺ ὁ δῆμιος ἔβγαλε ἀπὸ τῇ θήκη τὸ σπαθί του καὶ τὸ παιχνιδίζε μπροστὰ σὰ μάτια τοῦ Μάρτυρος, μήπως τὸν κάνει καὶ δειλιάσει, νὰ καὶ φτάνει τρέχοντας ἓνας Τοῦρκος, Ὅσμάν λεγόμενος, καὶ κάνοντας τάχα πὼς λυπεῖται λέει: *Σταθεῖτε ἄνθρωποι! Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ κάνετε;* Καὶ στραφεῖς πρὸς τὸν Μάρτυρα, τοῦ λέει: *Λυπήσου ἄνθρωπε τὴν ζωὴ σου, μόνο πὲς τὸ σαλαβάτι, καὶ σηκώσου ἀπὸ ἐδῶ καὶ πηγαινε νὰ ζήσης ὅπως θέλῃς.* Ὁ Μάρτυς τοῦ ἀπάντησε: *Χριστιανὸς εἶμαι καὶ Γεώργιος ὀνομάζομαι. Δὲν θέλω τὴν συμβουλή σου.* Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ, τὸν ρωτᾷ ὁ τζελάτης: *Σαλαβατίζεις;* - *Χριστιανὸς εἶμαι. Σκύψε τὴν κεφαλὴ σου.* Ἐσκυψε ὁ Μάρτυς τὴν κεφαλὴ του μὲ μεγάλη χαρὰ, καὶ μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ὁ τζελάτης ἔκοψε τὴν Ἀγίαν του κεφαλὴ, τὴν Παρασκευή, ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας.

Τὴν νύκτα ἐκείνη, ξημερώνοντας Σάββατο, πολλοὶ ἄνθρωποι, ὅχι μόνο Χριστιανοί, ἀλλὰ καὶ ἀσεβεῖς, ἔβλεπαν τὸ μαρτυρικὸ ἐκεῖνο σῶμα, νὰ ἀκτινοβολεῖ καὶ νὰ ἀστράπτει μὲ θαυμάσιο φῶς. Καὶ τὸ φῶς ἐκεῖνο, τὸ ἴδιο φαινόταν καὶ στὸ μαρτυρικὸ τοῦ αἵμα, ὅσο διάστημα κρατοῦσε, καθὼς ἦταν ὁ τόπος κατηφορικὸς καὶ λιθόστρωτος. Ὅταν ξημέρωσε τὸ Σάββατο, ἐγίνε γνωστὸ σὲ ὅλους τὸ θαῦμα, καὶ ὁ

Κριτής, άμέσως πρόσταξε δύο άχθοφόρους και πήραν άπό εκεί τὸ Ἅγιο Λείψανο και τὸ μετέφεραν, ἔξω, μακριά άπό τήν πόλη. Καί μερικοί Χριστιανοί πήγαν και τὸ πήραν και τὸ ἔθαψαν στὸ μνήμα τὸ Ἁγίου Μάρτυρος Πολυδώρου. Ὅσο σκαβόταν τὸ μνήμα, οἱ Χριστιανοί πού ἦταν ἐκεῖ, ἄλλοι ἔκοβαν τὶς τρίχες τοῦ κεφαλιοῦ του, ἄλλοι τὸ ματωμένο του φόρεμα, λέγοντες πρὸς τοὺς Τούρκους, ὅτι αὐτὰ βοηθοῦν νὰ θεραπευτεῖ ἐκεῖνος πού πάσχει άπό παροξυσμό. Ἔτσι, ἓνας άπό αὐτοὺς πήρε ἓνα κομμάτι γιὰ τὸν ἄρρωστο άδελφό του. Τὸ Μαρτύριον λοιπὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, προσένησε ντροπὴ τεράστια στοὺς ἐχθροὺς, ἄλλὰ χαρὰ και εὐφροσύνη τέτοια πού δὲν μπορεῖ νὰ περιγραφτεῖ με λόγια στοὺς Χριστιανούς, ἔτσι ὥστε νὰ δοξάζεται ὁ παντοδύναμος Θεός μας. Ἔτσι ἐδόξασε τὸν Θεὸν ὁ θεῖος Γεώργιος με τοὺς ὑπερφυσικοὺς του μαρτυρικοὺς ἀγῶνες, γιὰ τοῦτο και ὁ Θεός τὸν ἀντεδόξασε, με τὰ παράδοξα θαύματα τῆς θείας παντοδυναμίας Του.

Μετὰ άπό λίγο καιρό, κάποιος Νικόλαος Καρπάθιος, ἔπασχε πολλές μέρες άπό ἓναν πόνο τρομερὸ στὴν κοιλιά, και άφοῦ χρησιμοποίησε διάφορα γιατρικά, ἄλλὰ δὲν βρῆκε θεραπεία, και ἀπελπισμένος άπό τοὺς ἀνθρώπους, προσέτρεξε στὴν βοήθεια τοῦ Μάρτυρα. Πηγαίνοντας με τὸ ζόρι, λόγω τοῦ πόνου, στὸ τάφο του, με μεγάλη εὐλάβεια και συντριβὴ καρδίας και με δάκρυα πολλά, ἐζήτησε τὴν βοήθεια τοῦ Ἁγίου. Καί τὴν νύκτα ἐκείνη, βλέπει στὸν ὕπνο

του τὸν Ἅγιο Γεώργιο, πού φοροῦσε ἓνα φόρεμα ὅμοιο μὲ αὐτὸ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, καὶ τοῦ εἶπε: *Νικόλαε, τί ζητᾷς;* Καὶ μὲ μία βέργα πού κρατοῦσε σὰ χέρια του, τὸν ἄγγιξε σὸ σημεῖο τῆς κοιλιᾶς πού πονοῦσε, καὶ [ὦ, τοῦ θαύματος!] ἀμέσως σταμάτησε ὁ πόνος, καὶ ὁ ἀσθενὴς ἐγίνε υἱγιής, δοξάζοντας τὸν Θεὸν καὶ εὐχαριστώντας τὸν Ἅγιον. Μὲ αὐτοῦ τὶς πρεσβεῖες ἅς λυτρωθοῦμε καὶ ἐμεῖς ἀπὸ κάθε ψυχικὴ καὶ σωματικὴ ἀσθένεια, καὶ ἅς ἀξιωθοῦμε τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἀμήν.